

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ АГРАРНОГО РИНКУ

© Саламін О.С., Бренич Х.Р., 2015

Проблеми становлення інфраструктури аграрного ринку складні та багатопланові. Майже одностайне визнання особливої актуальності та практичної значимості цих проблем поєднується з дискусіями навіть щодо трактування сутності ринкової інфраструктури і елементів, що входять до її складу[1]. Лише в поодиноких публікаціях робляться спроби пов'язати стан сільського господарства та спрямованості державної аграрної регуляторної політики з рівнем сформованості даної інфраструктури.

Після набуття Україною членства у СОТ регуляторна політика розробляється на засадах приближення до тих підходів, що застосовуються у економічно розвинутих країнах. Обмежується втручання державних органів у процеси ціноутворення. Вважається, що таке втручання спотворює ринкові результати. До уваги не береться те, що ціни генеруються ринком за умови певного рівня сформованості його інфраструктури. Без цього державне втручання у процеси ціноутворення не спотворює ринкові результати, а коригує результати, спотворені монопольним впливом окремих структур. У США, наприклад, у першій половині минулого століття ядром аграрної політики була політика "паритету цін", яка забезпечила сталий розвиток сільського господарства. У даний час очевидно є безпідставність сподівань, що відпущенням важелів адміністративного впливу на суб'єкти господарювання уже на початкових етапах формування ринкової інфраструктури економічний механізм ринку забезпечить автоматичне вирішення усіх проблем, що нагромадились.

Основні функції інфраструктури аграрного ринку полягають у генеруванні цін та товаропотоків, а її фізичними елементами є аграрні біржі, збутові кооперативи, оптові ринки сільськогосподарської продукції, торгові доми тощо. Аграрні біржі майже не функціонують. Не вдалося активізувати їх діяльність здійсненням державних товарних і фінансових інтервенцій, які передбачають пошук через біржу контрагентів з метою закупівель продукції для державних потреб, а також реалізації продукції з державних ресурсів. Найбільший у західному регіоні України оптовий ринок сільськогосподарської продукції "Шувар" не виконує усіх функцій, передбачених Законом України "Про оптові ринки сільськогосподарської продукції"[2]. Тут переважає роздрібна торгівля, не здійснюються аукційні торги. Від звичайних міських продовольчих ринків ринок "Шувар" відрізняється лише можливістю реалізації сільськогосподарськими виробниками з власних транспортних засобів порівняно більших товарних партій. Через неналежну сформованість інфраструктури аграрного ринку виробники продукції мають обмежені можливості щодо вибору маркетингових каналів на альтернативних засадах, а особисті селянські господарства у значній мірі ізольовані від ринкових відносин. З цих причин в Україні скорочується кількість фермерських господарств. Прискорено розвиваються лише дуже великі за розмірами суб'єкти господарювання холдингового типу, які самостійно здійснюють усі операції з виведення продукції переважно на зовнішні ринки. Намітилися тенденції поляризації сільськогосподарських виробників за розмірами, поєднання дуже малих, переважно натуральних особистих селянських господарств з великими агрохолдингами при суттєвому скороченні кількості середніх за розмірами підприємств.

1. Смоленюк Р.П. *Формування інфраструктури аграрного ринку* / Р.П. Смоленюк // *Економіка та інноваційний розвиток національного господарства*. – 2013. № 11. – С. 5-14.

2. *Про оптові ринки сільськогосподарської продукції: Закон України від 25.06.09 р. № 1561-VI [Електронний ресурс]*. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1561-17>